

Bruksela, 21 października 2025 r.
(OR. en)

14310/25

CLIMA 455
ENV 1068
ONU 72
DEVGEN 185
ECOFIN 1384
ENER 545
MAR 139

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	21 października 2025 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	14086/25
Dotyczy:	Przygotowania do 30. konferencji stron (COP30) Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) (Belém, Brazylia, 10–21 listopada 2025 r.) – Konkluzje Rady

Delegacje otrzymują w załączniku konkluzje Rady na powyższy temat, w wersji zatwierdzonej przez Radę na jej 4126. posiedzeniu, które odbyło się 21 października 2025 r.

**Przygotowania do 30. konferencji stron (COP30) Ramowej konwencji Narodów
Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC)
(Belém, Brazylia, 10–21 listopada 2025 r.)**

– konkluzje Rady -

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

**PILNA POTRZEBA DZIAŁAŃ W DZIEDZINIE KLIMATU ORAZ SZANSE DLA
OBYWATELI I GOSPODAREK**

1. WYRAŻA POWAŻNE ZANIEPOKOJENIE ciągłym wzrostem poziomu gazów cieplarnianych w atmosferze, obserwowanymi powolnymi zjawiskami, w tym podnoszeniem się poziomu mórz i utratą masy lodowców, oraz faktem, że zwiększają się intensywność, czas trwania, skala i częstotliwość ekstremalnych zdarzeń pogodowych na całym świecie, w tym fal upałów, pożarów roślinności, susz i powodzi. **PODKREŚLA**, że zmiana klimatu stanowi egzystencjalne zagrożenie dla ludzkości, ekosystemów i różnorodności biologicznej, a także dla pokoju i bezpieczeństwa i dotyczy wszystkich krajów, terytoriów i regionów.
2. WYRAŻA ZADOWOLENIE z okazji 10. rocznicy porozumienia paryskiego oraz ze znaczenia tych przyszłościowych i inkluzywnych ram dla realizowania niezbędnej globalnej reakcji na wspólne wyzwania powodowane przez zmianę klimatu oraz **PODKREŚLA**, że według IPCC pogorszyły się prognozy dotyczące wzrostu temperatury na świecie przy utrzymaniu ustalonych na poziomie krajowym wkładów z 2021 r. – przewiduje się wzrost temperatury o 2,8 °C do 2100 r. w porównaniu z poziomami sprzed epoki przemysłowej.

3. WYRAŻA ZANIEPOKOJENIE z powodu utrzymującej się luki w poziomie ambicji i stanem wdrażania oraz PRZYPOMINA, że niezbędne jest międzynarodowe zaangażowanie w ramach silnego, opartego na zasadach i skutecznego multilateralizmu, by z powodzeniem przeciwdziałać zmianie klimatu na całym świecie.
4. ODNOTOWUJE, że rok 2024 był najcieplejszym rokiem w historii i pierwszym rokiem, w którym roczna średnia wzrostu globalnej średniej temperatury powierzchniowej przekroczyła 1,5 °C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej oraz że skutki zmiany klimatu i zagrożenia z nią związane stają się coraz bardziej złożone i trudniej sobie z nimi radzić. ZWRACA UWAGĘ, że wraz z każdym przyrostem globalnego ocieplenia zwiększają się prawdopodobieństwo i skutki nagłych, nieodwracalnych zmian na dużą skalę w systemie klimatycznym i ziemskim, w tym zmian wywołanych osiągnięciem punktów krytycznych.
5. PODKREŚLA niezwykle pilną potrzebę wzmocnienia globalnej współpracy i reagowania na kryzys klimatyczny poprzez znaczne przyspieszenie redukcji emisji gazów cieplarnianych, tak aby dla wszystkich krajów, zwłaszcza największych emitentów, możliwe było utrzymanie globalnego ocieplenia w granicach 1,5 °C oraz szybsze przechodzenie w kierunku odpornego na zmianę klimatu i zrównoważonego rozwoju, a także podkreśla, że wszelkie dalsze opóźnienie skoordynowanych globalnych działań doprowadzi do zaprzepaszczenia krótkotrwałej i szybko niknącej szansy na zapewnienie wszystkim dostatniej, zdrowej, sprawiedliwej i zrównoważonej przyszłości, w której będzie się dało żyć.
6. KŁADZIE NACISK na potrzebę szybkiej globalnej transformacji w kierunku neutralnych dla klimatu, odpornych, przyjaznych dla przyrody, zasobooszczędnych i opartych na obiegu zamkniętym gospodarek i społeczeństw. Transformacja ta musi odbywać się w takim tempie i na taką skalę, jakie pozwolą utrzymać globalne ocieplenie w granicach 1,5 °C, przy czym musi być sprawiedliwa, sprzyjać włączeniu społecznemu i przestrzeganiu praw człowieka oraz powinna zapewniać, aby nikt nie został pominięty.
7. UWYPUKLA szanse i wielorakie korzyści, jakie działania w dziedzinie klimatu przynoszą ludziom, planecie, zrównoważonej gospodarce światowej pod względem lepszych warunków życia, zdrowia, rozwoju gospodarczego i społecznego, zapewniania nowych i godnych miejsc pracy, większego bezpieczeństwa wodnego, zrównoważonych systemów żywnościowych i przystępnych cen energii. a także ochrony materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz UZNAJE, że koszty bezczynności znacznie przewyższają koszty terminowych i skutecznych działań w dziedzinie klimatu.

8. ZWRACA UWAGĘ, że zintegrowane polityki na rzecz dekarbonizacji, w tym polityki dotyczące klimatu, środowiska, energii i przemysłu, wdrażane w sposób sprawiedliwy i inkluzywny są silnym motorem konkurencyjności gospodarczej i zwiększonych innowacji pod względem obniżania cen energii, tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy i odpowiednich warunków do pomyślnego rozwoju przedsiębiorstw, a tym samym stanowią podstawę zrównoważonej i dobrze prosperującej światowej gospodarki o zerowej emisji netto. W związku z tym PODKREŚLA znaczenie skutecznych krajowych instrumentów ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych jako jednego z najbardziej efektywnych i opłacalnych sposobów redukcji emisji oraz ich potencjał w zakresie przekierowania przepływów finansowych na działania w dziedzinie klimatu. WZYWA strony do przyjęcia i rozszerzenia takich skutecznych instrumentów krajowych w celu zwiększenia odsetka globalnych emisji objętych opłatami emisyjnymi. ZAMIERZA zacieśnić współpracę z krajami partnerskimi i zająć się potencjalnym ryzykiem ucieczki emisji.
9. Ponownie PODKREŚLA znaczenie najlepszych dostępnych danych naukowych dla działań prowadzonych w celu reagowania na zmianę klimatu, a szczególnie ZWRACA UWAGĘ na ustalenia szóstego sprawozdania oceniającego oraz WYRAŻA POPARCIE dla prac prowadzonych obecnie przez Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC) w ramach siódmego cyklu oceny. ZWRACA UWAGĘ na strategiczne znaczenie ocen IPCC dla określania najlepszych działań oraz PODKREŚLA, jak ważne jest kompleksowe i terminowe dostarczanie wyników prac trzech grup roboczych IPCC w ramach siódmego cyklu oceny, tak aby można je było uwzględnić w drugim globalnym przeglądzie (GST-2).
10. WZYWA wszystkie strony do zaangażowania się w dostarczanie opinii publicznej informacji na temat stanu systemu klimatycznego w oparciu o najlepsze dostępne dane naukowe, zwłaszcza dane IPCC. Z głębokim zaniepokojeniem ODNOTOWUJE wzrost ilości informacji wprowadzających w błąd oraz dezinformacji dotyczących klimatu, z czego wynika potrzeba krajowych i międzynarodowych działań i współpracy w celu zwiększania wiedzy i przeciwdziałania tym narracjom, w tym poprzez uwzględnianie wiedzy na ten temat w polityce kształcenia i szkolenia. W tym kontekście PODKREŚLA znaczenie zapewnienia długoterminowego gromadzenia i wymiany danych dotyczących klimatu z myślą o ułatwianiu dostarczania użytecznych informacji na temat zmiany klimatu i PRZYPOMINA, że dostęp do takich informacji ma kluczowe znaczenie dla aktywnego zaangażowania i włączenia w globalną transformację.

11. WYRAŻA GŁĘBOKIE ZANIEPOKOJENIE długoterminowymi szkodami dla klimatu i środowiska, a także ogromnym ludzkim cierpieniem powodowanymi przez toczące się na całym świecie konflikty zbrojne i PONOWNIE DAJE WYRAZ poważnym obawom, że konflikty te zagrażają skutecznym globalnym działaniom mającym na celu przeciwdziałanie potrójnemu kryzysowi planetarnemu związanemu ze zmianą klimatu, utratą różnorodności biologicznej i zanieczyszczeniem. PODKREŚLA, że oprócz zagrożenia dla światowego bezpieczeństwa i stabilności wojny mają poważne wtórne skutki dla bezpieczeństwa energetycznego i żywnościowego, a społeczność międzynarodowa musi pilnie i zdecydowanie na nie reagować. PO RAZ KOLEJNY zdecydowanie potępia stanowiącą jawne naruszenie Karty Narodów Zjednoczonych i prawa międzynarodowego rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie. PONOWNIE DAJE WYRAZ poważnym obawom w związku z sytuacją na Bliskim Wschodzie, jak podkreśliła Rada Europejska w konkluzjach z czerwca 2025 r.

REZULTATY W BELÉM

12. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE deklaracje dotyczące ustalonych na poziomie krajowym wkładów na okres po roku 2030 i APELUJE, aby wszystkie strony, które jeszcze swoich deklaracji w tym zakresie nie przedłożyły, uczyniły to w trybie pilnym.
13. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE zobowiązania złożone podczas zorganizowanego przez Sekretarza Generalnego ONZ specjalnego wydarzenia wysokiego szczebla dotyczącego działań w dziedzinie klimatu i OCZEKUJE na sprawozdanie podsumowujące dotyczące ustalonych na poziomie krajowym wkładów.
14. PODKREŚLA, że ustalone na poziomie krajowym wkłady na okres po 2030 r. powinny odzwierciedlać postępy i najwyższy możliwy poziom ambicji, być zgodne ze scenariuszami emisji, które ograniczą globalne ocieplenie do 1,5 °C, odpowiadać najlepszym dostępnym danym naukowym, w kontekście zróżnicowanych uwarunkowań krajowych, a także uwzględniać obejmujące całą gospodarkę cele w zakresie redukcji bezwzględnych wielkości emisji dotyczące wszystkich gazów cieplarnianych, wszystkich sektorów i kategorii, a także pokazywać, w jaki sposób strony wdrażają wnioski z pierwszego globalnego przeglądu (GST-1). W tym kontekście UWYPUKLA znaczenie opracowania i skutecznej realizacji tych ustalonych na poziomie krajowym wkładów za pomocą krajowych strategii, polityk i działań, w tym planów inwestycyjnych i platform krajowych, które stanowią podstawę do oferowania możliwości finansowych i biznesowych.

15. WZYWA wszystkie strony, w szczególności największych emitentów, które przedłożyły ustalone na poziomie krajowym wkłady niedostosowane do celu dotyczącego 1,5 °C, by bez zwłoki zaktualizowały i poprawiły cele zawarte w ich wkładach oraz aby przedstawiły długoterminowe strategie niskoemisyjnego rozwoju ukierunkowane na realizację sprawiedliwej transformacji na rzecz zerowych emisji netto do 2050 r. lub dokonały w nich potrzebnych zmian, przy uwzględnieniu różnych uwarunkowań krajowych.
16. UWYPUKLA potrzebę stworzenia specjalnej przestrzeni politycznej i osiągnięcia w negocjacjach podczas COP30 wyniku uznającego ustalenia przygotowanego przez UNFCCC sprawozdania podsumowującego dotyczącego ustalonych na poziomie krajowym wkładów i poruszającego kwestię wspólnego poziomu ambicji i wdrażania, w tym poprzez przedstawienie jasnych i możliwych do realizacji zaleceń z myślą o pomyślnym wdrożeniu porozumienia paryskiego. W tym kontekście PONOWNIE PODKREŚLA, że jedynie wspólna globalna reakcja może sprawić, że osiągnięcie celu dotyczącego 1,5 °C będzie nadal możliwe.
17. APELUJE o przeprowadzenie dorocznej analizy sprawozdania podsumowującego, w tym przesłań UNFCCC dotyczących sposobów wzmocnienia ustalonych na poziomie krajowym wkładów i ich wdrażania, w tym ich dostosowania do celu dotyczącego 1,5 °C oraz do globalnych wysiłków na rzecz łagodzenia zmiany klimatu uzgodnionych w ramach GST-1.
18. PODKREŚLA znaczenie programu prac w zakresie łagodzenia zmiany klimatu dla pilnego zwiększenia ambicji w tym zakresie i przyspieszenia wdrażania w tej krytycznej dekadzie w sposób, który będzie uzupełnieniem procesu globalnego przeglądu (GST). WZYWA wszystkie strony do zaangażowania się i współpracy na rzecz poprawy funkcjonalności wspomnianego programu prac, jego skuteczności i włączającego charakteru na poziomie regionalnym i społecznym – oraz prowadzonych w jego ramach globalnych dialogów – w celu zrealizowania jego mandatu.
19. PODKREŚLA potrzebę wspólnego wdrożenia wszystkich aspektów GST-1 i zapewnienia, by wszystkie jego wyniki były wdrażane we wszystkich odpowiednich obszarach prac i przez wszystkie organy utworzone na mocy porozumienia paryskiego oraz WSKAZUJE, jak ważne jest jak najszybsze uzgodnienie warunków dialogu prowadzonego pod auspicjami ZEA w celu zapewnienia udanego kompleksowego wdrożenia wyników GST-1.
20. PONAOWIA apel o odejście od paliw kopalnych w systemach energetycznych w sposób sprawiedliwy, uporządkowany i uczciwy, zgodnie ze ścieżkami ograniczającymi wzrost ocieplenia do 1,5 °C, oraz o przyspieszenie działań w tej krytycznej dekadzie, tak aby osiągnąć neutralność emisyjną najpóźniej do 2050 r. zgodnie z najlepszymi dostępnymi danymi naukowymi. WZYWA wszystkie strony, w szczególności największych emitentów, by w odpowiedzi na ten apel praktycznie realizowały założenia przewidziane w ich ustalonym na poziomie krajowym wkładzie.

21. WZYWA wszystkie strony do wdrożenia apelu o potrojenie globalnej zdolności w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i podwojenie globalnego średniego rocznego tempa poprawy efektywności energetycznej do 2030 r. ZWRACA UWAGĘ, że cele te muszą iść w parze z oszczędzaniem energii oraz stopniowym zaprzestaniem produkowania i zużywania energii z paliw kopalnych na całym świecie, a także Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE prace agencji takich jak MAE i IRENA mające na celu analizowanie postępów w realizacji tego apelu oraz ODNOTOWUJE, że w 2024 r. moc wytwórcza z odnawialnych źródeł energii zwiększyła się ujęciu globalnym o 582 GW. PODKREŚLA, że w kontekście realizacji wszystkich globalnych wysiłków związanych z energią uzgodnionych w ramach konsensusu z ZEA, w sposób ustalony na szczeblu krajowym, przy jednoczesnym poszanowaniu koszyka energetycznego każdego kraju, strony wezwano do wniesienia wkładu w globalne wysiłki na rzecz przyspieszenia technologii bezemisyjnych i niskoemisyjnych zgodnie z pkt 28 GST. Ponadto PODKREŚLA potrzebę przyspieszenia dekarbonizacji przemysłu i unikania zablokowania emisji w sektorach przemysłu, z których emisje trudno zredukować, oraz Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE postępy międzynarodowych inicjatyw w tej dziedzinie.
22. APELUJE o jak najszybsze wycofanie tych dopłat do paliw kopalnych, które nie służą eliminowaniu ubóstwa energetycznego ani nie wspierają sprawiedliwej transformacji.
23. ZAZNACZA, że przejście na gospodarkę neutralną dla klimatu z myślą o udanej realizacji celu dotyczącego 1,5 °C będzie wymagało stopniowego wycofania na całym świecie paliw kopalnych o nieobniżonych emisjach oraz osiągnięcia szczytowego poziomu i zmniejszenia ich zużycia już w bieżącym dziesięcioleciu, aby zapewnić niezbędne złagodzenie zmiany klimatu zgodnie z zaleceniami IPCC.
24. W tym kontekście PODKREŚLA, jak ważne jest, by sektor energetyczny był w przeważającej mierze wolny od paliw kopalnych na długo przed 2050 r., oraz jak ważne jest, by starać się przejść na całkowicie lub w przeważającej mierze zdekarbonizowany globalny system energetyczny w latach 2030–2039, w którym nie będzie miejsca na nową energię pochodzącą z węgla, ponieważ w tym sektorze są już powszechnie dostępne opłacalne środki bezemisyjne, które przynoszą wiele korzyści m.in. dla zrównoważonego rozwoju, zdrowia ludzkiego i jakości powietrza, tworzenia miejsc pracy oraz bezpieczeństwa energetycznego.

25. Ponadto ZAZNACZA, że technologie obniżania emisji, które nie powodują poważnych szkód dla środowiska, występują w ograniczonej skali i należy je wykorzystać do redukcji emisji głównie z sektorów, z których emisje trudno zredukować, oraz że technologie usuwania dwutlenku węgla mają przyczyniać się do ujemnego bilansu globalnych emisji, PODKREŚLA też, że nie należy ich stosować, by opóźnić działania w dziedzinie klimatu w sektorach, w których dostępne są wykonalne, skuteczne i opłacalne alternatywy w zakresie łagodzenia zmiany klimatu, zwłaszcza w tej krytycznej dekadzie. Jednocześnie UZNAJE postępy osiągnięte w rozwijaniu wspomnianych technologii oraz ich potencjalną rolę w przyszłej redukcji emisji w sektorach, z których emisje trudno zredukować, aby przyspieszyć dekarbonizację i osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r.
26. RAZ JESZCZE PODKREŚLA, jak kluczowe dla osiągnięcia celu dotyczącego 1,5 °C są zachowanie, ochrona i odbudowa przyrody, w tym ekosystemów morskich, górskich, słodkowodnych, przybrzeżnych i lądowych.
27. ZWRACA UWAGĘ na nieustające zaangażowanie, by zwiększać wysiłki na rzecz powstrzymania i odwrócenia wylesiania i degradacji lasów do 2030 r., jak podkreślono w wynikach GST-1, w tym poprzez wzmożone globalne wysiłki w zakresie ochrony i odbudowy lasów, zrównoważonej gospodarki leśnej, zrównoważonej biogospodarki o obiegu zamkniętym, a także zrównoważonych systemów żywnościowych i rolnictwa odpornego na zmianę klimatu oraz PODKREŚLA w tym względzie, że poprzez takie działania możliwe jest zapewnianie krótko- oraz długoterminowych korzyści dla klimatu i środowiska zarówno w ramach łagodzenia zmiany klimatu, jak i przystosowywania się do niej.
28. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE pierwsze dwuletnie sprawozdania na temat przejrzystości (BTR), przedłożone jak dotąd sprawozdania dotyczące wykazu krajowego oraz pierwsze opracowane przez UNFCCC sprawozdanie podsumowujące na temat BTR. APELUJE do wszystkich stron, które jeszcze tego nie uczyniły, by jak najszybciej przedłożyły swoje sprawozdania BTR, uznając jednocześnie, że kraje najsłabiej rozwinięte (LDC) i małe rozwijające się państwa wyspiarskie (SIDS) mogą przedkładać je według własnego uznania. PODKREŚLA, że rozliczalność, zarówno w odniesieniu do działań, jak i wsparcia, osiągnięta dzięki wzmocnionym ramom przejrzystości, będzie miała zasadnicze znaczenie dla budowania i utrzymania wzajemnego zaufania w procesie realizacji zobowiązań przez wszystkie strony. UWYPUKLA potrzebę stworzenia specjalnej przestrzeni politycznej i osiągania w negocjacjach podczas konferencji stron wyników uwzględniających bieżące i przyszłe sprawozdania podsumowujące UNFCCC na temat BTR z myślą o ocenie wspólnych postępów wszystkich stron porozumienia paryskiego, potrzebę dobrego funkcjonowania wzmocnionych ram przejrzystości, a także informowania o najbliższym i kolejnych GST.

29. ZWRACA UWAGĘ na znaczenie programu prac na rzecz sprawiedliwej transformacji dla przyspieszonych działań w zakresie łagodzenia zmiany klimatu dostosowanych do celu dotyczącego 1,5 °C i wzmocnionych działań przystosowawczych, które będą sprawiedliwe i inkluzywne. WZYWA wszystkie strony, by dążyły do osiągnięcia wyników, które będą stanowić realizację ścieżek sprawiedliwej transformacji uwzględniających ograniczenia planety, zorientowanych na ludzi, zgodnych z zasadą niepomijania nikogo i zwiększających zdolność do wdrażania sprawiedliwej transformacji na szczeblu krajowym.
30. PONOWNIE WYRAŻA poparcie UE dla wdrożenia ram z ZEA na rzecz globalnej odporności na zmianę klimatu, które mają na celu zwiększenie zdolności przystosowawczych, wzmocnienie odporności i zmniejszenie podatności na zagrożenia. ZWRACA UWAGĘ na znaczenie osiągnięcia na COP30 porozumienia w sprawie programu prac ZEA-Belém w zakresie wskaźników, które pozwolą mierzyć postępy w realizacji globalnego celu w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, tak aby usprawnić planowanie i wdrażanie działań przystosowawczych na wszystkich szczeblach oraz dostarczyć wkładu na potrzeby GST-2.
31. PODKREŚLA potrzebę inkluzywnego, ogólnospołecznego, ogólnorządowego i ogólnogospodarczego podejścia do zwiększania skali działań przystosowawczych we wszystkich sektorach. APELUJE, aby działania przystosowawcze były inteligentniejsze, szybsze i bardziej systemowe w celu zapewnienia przyszłościowego, międzysektorowego i opartego na nauce podejścia. ZAUWAŻA, że powiązanie planowania w zakresie klimatu z planowaniem rozwoju przynosi wiele korzyści i zwiększa możliwości zrównoważonych inwestycji. W tym kontekście ZACHĘCA strony do przedstawienia – zgodnych z ustalonymi na poziomie krajowym wkładami oraz krajowymi priorytetami i strategiami rozwoju, a także będących jednocześnie częścią krajowych strategii inwestycyjnych – krajowych planów i strategii przystosowawczych, ich przyspieszenia i zakończenia ich realizacji.
32. POTWIERDZA stałe zaangażowanie UE na rzecz wspierania krajów partnerskich, w szczególności krajów LDC i SIDS, w zwiększaniu ich zdolności przystosowawczych, w tym poprzez zapewnianie i uruchamianie pochodzącego z wszelkich źródeł finansowania na przystosowanie się do zmiany klimatu. ODNOTOWUJE przy tym, że UE i jej państwa członkowskie wnoszą największy wkład w międzynarodowe publiczne finansowanie działań przystosowawczych i na przestrzeni lat zwiększały swoje wsparcie w tym zakresie, w tym w kontekście wezwania z Glasgow do podwojenia do 2025 r. finansowania na działania przystosowawcze, oraz że UE jest zaufanym partnerem we wdrażaniu takich działań w krajach rozwijających się, który zapewnia wsparcie obejmujące szeroki wachlarz polityk związanych z przystosowaniem się do zmiany klimatu w ramach zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi i rozwoju odpornego na zmianę klimatu, w tym w odpowiedzi na potrzeby w zakresie budowania zdolności i technologii. WZYWA wszystkie obecne i przyszłe podmioty zapewniające finansowanie na działania przystosowawcze, bo szły za przykładem Unii.

33. ZWRACA UWAGĘ, że inwestycje w przystosowanie się do zmiany klimatu mają kluczowe znaczenie dla budowania odpornych na zmianę klimatu ścieżek rozwoju przynoszących korzyści społeczne i gospodarcze i ZACHĘCA sektor prywatny, by wzmacniał swoją rolę w znaczącym zwiększeniu finansowania na działania przystosowawcze.
34. PODKREŚLA, że pilne działania na rzecz ograniczenia wzrostu temperatury na świecie do 1,5 °C, zwiększenia skali działań przystosowawczych i wzmocnienia odporności na zmianę klimatu będą miały zasadnicze znaczenie dla zapobiegania stratom i szkodom związanym z niekorzystnymi skutkami zmiany klimatu, dla ich ograniczania oraz usuwania. POTWIERDZA przy tym zobowiązanie UE do współpracy ze wszystkimi stronami i innymi odpowiednimi interesariuszami w celu zwiększenia wsparcia i współpracy w zakresie globalnego reagowania na wspomniane straty i szkody w spójny, uzupełniający i skoordynowany sposób, przy wykorzystaniu nowych i istniejących możliwości finansowania, w tym Funduszu Reagowania na Straty i Szkody, a także poprzez prace Warszawskiego Międzynarodowego Mechanizmu Strat i Szkód Związanych ze Skutkami Zmian Klimatu i jego komitetu wykonawczego, oraz sieci z Santiago.
35. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE dotychczasowe postępy osiągnięte w ramach Funduszu na rzecz Reagowania na Straty i Szkody i PRZYPOMINA o zaangażowaniu UE w celu pełnego uruchomienia funduszu i sieci z Santiago na rzecz zapobiegania stratom i szkodom, ich ograniczania oraz usuwania, tak aby dostarczać wsparcie finansowe i techniczne krajom rozwijającym się szczególnie narażonym na negatywne skutki zmiany klimatu. ZACHĘCA do ścisłej współpracy i koordynacji między siecią z Santiago a Funduszem na rzecz Reagowania na Straty i Szkody.
36. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE decyzję w sprawie nowego zbiorowego celu ilościowego dotyczącego finansowania działań związanych z klimatem i PRZYWOŁUJE w związku z tym przyjęte 10 października konkluzje Rady w sprawie międzynarodowego finansowania działań w związku ze zmianą klimatu. W tym kontekście UZNAJE, że międzynarodowe publiczne finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu, w tym finansowanie na warunkach wysoce preferencyjnych, ma nadal zasadnicze znaczenie dla wspierania krajów i społeczności znajdujących się w trudnej sytuacji, w szczególności krajów i społeczności o ograniczonych zdolnościach przystosowawczych i w nieproporcjonalnym stopniu dotkniętych skutkami zmiany klimatu, zwłaszcza krajów najsłabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich.

37. **PODKREŚLA** potrzebę określenia działań i środków przyczyniających do odblokowania finansowania w wysokości 1,3 bln USD do 2035 r., w szczególności w celu uruchomienia dodatkowego finansowania prywatnego dla krajów rozwijających się i **OCZEKUJE**, że w planie działania Baku–Belém zostanie odzwierciedlona pilna potrzeba uwolnienia znacznie większego kapitału prywatnego na działania na rzecz klimatu, a także związany z tym potencjał transformacyjny, oraz że ten plan działania odegra rolę w przyspieszeniu niezbędnych inwestycji w transformację ekologiczną wszystkich gospodarek. **APELUJE** o podejmowanie takich działań i środków, aby odblokować nowe źródła finansowania działań w związku ze zmianą klimatu, ułatwić mobilizację zasobów krajowych i usunąć bariery w dostępie do finansowania działań w związku ze zmianą klimatu, przy jednoczesnym uwzględnieniu różnych krajowych zdolności absorpcyjnych i wdrożeniowych.
38. **PODKREŚLA**, że aby jeszcze bardziej zwiększyć skalę finansowania działań w związku ze zmianą klimatu, zarówno w poszczególnych krajach, jak i na szczeblu międzynarodowym należy kontynuować uspoźnianie przepływów finansowych ze ścieżką prowadzącą do niskiego poziomu emisji gazów cieplarnianych i rozwoju odpornego na zmianę klimatu oraz nadal prowadzić reformę struktury finansowej. **WZYWA** wszystkie podmioty – w tym rządy centralne i lokalne, międzynarodowe instytucje finansowe, krajowe banki rozwoju, osoby i podmioty prowadzące działalność charytatywną oraz inwestorów prywatnych i instytucjonalnych – do współpracy na rzecz osiągnięcia tego celu, zgodnie z ich zakresem uprawnień. **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE** prace wykonane w kontekście dialogu z Szarm el-Szejk, które pogłębiły zrozumienie art. 2 ust. 1 lit. c) i jego związku z art. 9 porozumienia paryskiego, oraz **OCZEKUJE**, że strony uznają kształtującą się interpretację kluczowych elementów tych postanowień i na posiedzeniu CMA7 podejmą decyzję w sprawie istotnych dalszych działań w odniesieniu do art. 2 ust. 1 lit. c).
39. **PODKREŚLA**, że wyniki wdrażania krajowych środków klimatycznych mogą w niektórych przypadkach generować skutki transgraniczne. **PODTRZYMUJE** zobowiązanie do promowania i wymiany doświadczeń w zakresie dobrych praktyk, by maksymalizować pozytywny wpływ tych środków dzięki współpracy wielostronnej.

40. **PODKREŚLA** znaczenie budowania zdolności dla przyspieszenia przechodzenia na niskoemisyjne i odporne na zmianę klimatu ścieżki rozwoju i **POPIERA** prowadzone na szczeblu lokalnym działania służące osiągnięciu sprawiedliwych, skutecznych i trwałych rezultatów.
41. **UWYPUKLA** znaczenie wzmacniania opartych na współpracy działań w zakresie rozwoju i transferu technologii jako sposobu na osiągnięcie naszych wspólnych celów i **POPIERA** wzmocnienie istniejących organów mechanizmu technologicznego w ramach UNFCCC i porozumienia paryskiego w odniesieniu do programu wdrażania technologii.
42. **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE** zakończenie merytorycznych negocjacji w sprawie art. 6 porozumienia paryskiego i **PRZYPOMINA**, że artykuł ten ma potencjał, by zwiększyć poziom ambicji i wypełnić lukę w dążeniu do ograniczenia globalnego ocieplenia, pod warunkiem zapewnienia przejrzystości i integralności środowiskowej, w tym zabezpieczeń społecznych i środowiskowych, zrównoważonego rozwoju i poszanowania praw człowieka.
43. **UZNAJE**, że skutki zmiany klimatu i degradacji środowiska są najdotkliwiej odczuwane przez kobiety i dziewczęta, a także przez słabsze grupy społeczne, które najmniej przyczyniają się do zmiany klimatu, ale znajdują się w trudnej lub marginalizującej sytuacji ze względu na istniejące nierówności oraz dyskryminację z wielu przyczyn jednocześnie i dyskryminację krzyżową.
44. **PODKREŚLA**, jak ważne jest opracowanie nowego i wzmocnionego planu działania w sprawie równości płci poczynając od COP30 i **ZOBOWIĄZUJE SIĘ** do dalszego uwzględniania aspektu płci we współpracy ze wszystkimi stronami uczestniczącymi w procesie UNFCCC oraz do wspierania równości płci, pełnego i równego korzystania przez kobiety i dziewczęta ze wszystkich praw człowieka oraz wzmacniania ich pozycji na całym świecie, ponieważ ma to kluczowe znaczenie dla skutecznych działań na rzecz klimatu, osiągnięcia naszych celów klimatycznych i wzmocnienia globalnej odporności.

45. WZYWA wszystkie strony do urzeczywistnienia równego, pełnego, skutecznego i znaczącego uczestnictwa kobiet i dziewcząt, w całej ich różnorodności i we wszystkich sferach życia publicznego i politycznego, jak przewidziano w planie działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024¹, oraz w działaniach na rzecz klimatu poprzez budowanie zdolności, planowanie, podejmowanie decyzji, wdrażanie, monitorowanie i sprawozdawczość oraz PRZYPOMINA o swoim zobowiązaniu do realizacji tego celu.

INTENSYFIKACJA DZIAŁAŃ NA RZECZ KLIMATU I POWIĄZANIA Z INNYMI PROCESAMI

46. **PODKREŚLA**, że przy podejmowaniu działań na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu wszystkie strony muszą chronić, respektować, promować międzynarodowe prawo dotyczące praw człowieka i wypełniać swoje zobowiązania w tym zakresie, w tym odnośnie do: prawa do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska, które Rada Praw Człowieka ONZ i Zgromadzenie Ogólne ONZ uznały za warunek wstępny, nieodłączny i niezbędny do korzystania z innych praw człowieka – co potwierdził Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości – praw ludności rdzennej określonych w Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej, praw migrantów, dzieci i młodzieży, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, praw społeczności lokalnych i osób znajdujących się w trudnej sytuacji, a także równości płci, pełnego i równego korzystania przez kobiety i dziewczęta ze wszystkich praw człowieka oraz wzmocnienia ich pozycji oraz równości międzypokoleniowej.
47. **APELUJE** do prezydencji COP i sekretariatu UNFCCC, aby zapewniały sprawną organizację i przystępność cenową udziału wszystkich stron i interesariuszy w celu zagwarantowania inkluzywności i legitymacji konferencjom COP. **PODKREŚLA** potrzebę zwiększenia skuteczności procesu UNFCCC z myślą o ułatwieniu i stymulowaniu wdrażania, ambicji i współpracy międzynarodowej, przy jednoczesnym zapewnieniu wszystkim podmiotom platformy współpracy. W tym kontekście **ZACHĘCA** do wysiłków na rzecz zwiększenia przejrzystości i wpływu, w tym poprzez planowanie porządków obrad, lepszą koordynację posiedzeń i proporcjonalną i spójną organizację odpowiednią do osiągania celów procesu.

¹ Jak przewidziano w planie działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024. Plan działania przedłużono do 2027 r.

48. ZWRACA UWAGĘ na wiodącą rolę interesariuszy niebędących stronami, w tym sektora prywatnego i podmiotów gospodarczych oraz UWYPUKLA potrzebę ściślejszej współpracy z lokalnymi i regionalnymi władzami i społecznościami w celu przyspieszenia i rozszerzenia sprawiedliwych społecznie działań na rzecz klimatu, w tym w ramach procesu UNFCCC. ZACHEĆCA do stałego zaangażowania w skuteczne wdrażanie porozumienia paryskiego i procesu globalnego przeglądu, w tym poprzez światowy program działań na rzecz klimatu oraz poprzez przejrzyste zobowiązania umożliwiające rozliczalność, poparte planami działania wykorzystującymi najlepsze dostępne dane naukowe.
49. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE fakt, że prezydencja COP30 koncentruje się na światowym programie działań na rzecz klimatu i przyspieszeniu wdrażania porozumienia paryskiego i GST-1.
50. PODKREŚLA, że znaczący udział i zaangażowanie społeczeństwa oraz zapewnienie mu – w tym społeczeństwu obywatelskiemu, dzieciom i młodzieży i wszystkim interesariuszom – dostępu do informacji, mają kluczowe znaczenie dla wspierania sprawiedliwości i uczciwości społecznej oraz włączenia społecznego i spójności społecznej w globalnej transformacji prowadzącej do neutralności klimatycznej i odporności planety.
51. PONOWNIE ZWRACA UWAGĘ na wzajemne powiązania między przeciwdziałaniem zmianie klimatu a dokonywaniem postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju.
52. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE opinię doradcą Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości na temat zmiany klimatu, a w szczególności te elementy opinii, które potwierdzają wagę zagrożeń stwarzanych przez zmianę klimatu, zobowiązania wszystkich państw do współpracy w reagowaniu na te zagrożenia oraz do podejmowania działań, zarówno indywidualnie, jak i zbiorowo poprzez dokładanie wszelkich starań w celu zapobiegania groźnym zmianom klimatu, a także kluczową rolę, jaką porozumienie paryskie odegrało i odgrywa w zapewnianiu jasnego zestawu celów i forum dla takiej współpracy w dobrej wierze.

53. ODNOTOWUJE współzależne i wzajemnie potęgujące się kryzysy związane ze zmianą klimatu, utratą bioróżnorodności, zanieczyszczeniem, degradacją gleby, wody i oceanów. POTWIERDZA, że środki takie jak zrównoważone gospodarowanie gruntami, oceanami i zasobami wodnymi, w tym rozwiązania oparte na zasobach przyrody, a także ochrona i przywracanie globalnego obiegu wody oraz zdrowych i bogatych w różnorodność biologiczną ekosystemów odgrywają zasadniczą rolę w ogólnych działaniach na rzecz klimatu; STWIERDZA też, że wysiłki te mogą być skutecznie realizowane jedynie w ramach spójnego podejścia obejmującego strategię przynoszące wzajemne korzyści i w związku z tym PODKREŚLA kluczową rolę tych wysiłków i znaczenie synergii z innymi organizacjami i procesami międzynarodowymi. WZYWA wszystkie strony i odpowiednich interesariuszy do przyjęcia bardziej zintegrowanego podejścia w celu zaradzenia potrójnemu kryzysowi planetarnemu, zwłaszcza na szczeblu krajowym, które zapewni wzajemnie uzupełniające się wdrażanie porozumienia paryskiego i globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu oraz osiągnięcie globalnej neutralności degradacji gruntów. PODKREŚLA krytyczną rolę, jaką oceany odgrywają w obszarach energii, danych i zasobów strategicznych, a także w regulowaniu klimatu Ziemi i ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE Zobowiązania z Nicei na rzecz oceanów, w tym Europejski pakt na rzecz wszechoceanu.
